

คู่มือการตีพิมพ์/เผยแพร่ผลงานวิจัยและผลงาน วิชาการ ในระดับชาติและนานาชาติ

ดร.สุพิชชา วงศ์จันทร์

นาง ชุลีกร ลิ่งไธสง

นางสาวกชนันท์ นาครัตน์

นางสาวแพรวพราว โพธิ์คำ

กลุ่มงานพัฒนาวิจัยและนวัตกรรม

สถาบันพัฒนาสุขภาวะเขตเมือง

หัวข้อการเขียนผลงานวิจัยให้สามารถเผยแพร่ในระดับชาติ/นานาชาติ สรุประเด็นได้ดังนี้

1. การสร้างเครือข่ายเพื่อแบ่งปันความรู้ด้านการวิจัย
2. การเขียนงานวิจัยที่เป็น Originality
3. การศึกษาข้อมูลงานวิจัยจากวารสารหรือฐานข้อมูลงานวิจัยที่ได้รับการเผยแพร่
4. การลดภาระงานด้านธุรการเพื่อเพิ่มเวลาให้กับงานวิจัย
5. การศึกษางานวิจัยจากแหล่งข้อมูลที่มีความทันสมัย
6. การใช้ระบบพี่เลี้ยงคอยดูแลควบคุมการทำงานวิจัย
7. ความเป็น New Topic ซึ่งไม่ใช่ Basic Research
8. ทักษะด้านภาษาอังกฤษ
9. แรงกระตุ้นจากผู้บริหาร
10. การสร้างแรงจูงใจเพื่อกระตุ้นให้เกิดงานวิจัย

การเผยแพร่บทความวิจัย

การเผยแพร่ผลงานวิจัยตามสาขานิยมสามารถทำได้ 2 รูปแบบ ดังนี้คือ

1. การเผยแพร่ในที่ประชุมวิชาการระดับชาติหรือนานาชาติ (Conference) เป็นการส่งบทความวิจัยเข้าร่วมการนำเสนอในการประชุมวิชาการ ในรูปแบบโปสเตอร์หรือแบบปากเปล่า โดยบทความวิจัยจะต้องผ่านการพิจารณาประเมินคุณค่าและความถูกต้องจากบรรณาธิการ และบทความที่ได้รับอนุมัติให้เข้าร่วมการนำเสนอจะได้รับการตีพิมพ์รวมเล่มในเอกสารประกอบการประชุมวิชาการ (Proceedings) ซึ่งผู้วิจัยจะต้องพิจารณาหน่วยงานที่จัดประชุม คณะกรรมการ บรรณาธิการ ตลอดจนพิจารณาความเกี่ยวข้องของสาขาที่ประชุมวิชาการให้ตรงกับความเชี่ยวชาญของนักวิจัย ข้อดีของการเผยแพร่รูปแบบนี้คือ ผลงานวิจัยได้รับการเผยแพร่สู่ผู้สนใจได้อย่างรวดเร็ว สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับนักวิจัยท่านอื่นได้ และเป็นการสร้างเครือข่ายกับนักวิจัยในสาขาเดียวกันเพิ่มขึ้น แต่มีข้อจำกัดในกรณีผู้เข้าร่วมการประชุมจำนวนมากทำให้การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเป็นไปได้ยาก

2. การเผยแพร่ในวารสารวิชาการ เป็นการเผยแพร่ที่ได้รับความนิยมมากที่สุด ซึ่งส่งต้นฉบับเผยแพร่ในวารสาร นักวิจัยสามารถลงทะเบียนและทำการส่งเอกสารต้นฉบับเพื่อตีพิมพ์ รวมถึงการติดตามผลทางเว็บไซต์ของแต่ละวารสาร ผลของการพิจารณาจากบรรณาธิการเป็นไปได้ทั้งการตอบรับให้ตีพิมพ์ (Accept) หรือส่งกลับมาแก้ไข (Revise) หรืออาจถูกปฏิเสธ (Reject)

กรณีได้รับการตอบรับให้ตีพิมพ์ นักวิจัยจะได้รับบทความเสมือนจริงส่งกลับมาให้ตรวจทานอีกครั้ง นักวิจัยควรรีบดำเนินการตรวจแก้ไขและส่งกลับคืนอย่างรวดเร็ว กรณีส่งกลับมาให้แก้ไข นักวิจัยควรรีบดำเนินการตรวจแก้ไขและส่งกลับตามระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งอาจต้องแก้ไขหลายรอบแต่จะมีโอกาสได้รับการตีพิมพ์มากกว่า 50% กรณีที่บทความถูกปฏิเสธ นักวิจัยควรแก้ไขตามที่ผู้พิจารณาผลงาน (Reviewer) แนะนำและสามารถส่งไปวารสารอื่นได้

หลักการเขียนบทความวิจัย

การเขียนบทความวิจัยในเชิงวิชาการที่ถูกต้อง จะต้องครอบคลุมสาระตามกระบวนการวิจัย โดยเขียนให้กระชับ ครบถ้วน ชัดเจน และศึกษารูปแบบการเขียนตามที่แหล่งเผยแพร่กำหนด เช่น ใช้ตัวอักษร (Fonts) อะไร ขนาดเท่าใด (Point) ตั้งค่าขอบกระดาษอย่างไร ซึ่งต้นฉบับมักใช้เป็น Word (*.doc) รวมทั้งสิ้นไม่ควรเกิน 8 หน้ากระดาษ A4ภาษาไทย ซึ่งการปฏิบัติตามข้อกำหนดเป็นสิ่งสำคัญและส่งผลต่อการรับพิจารณาบทความ จึงควรตรวจสอบรูปแบบรายละเอียดการเขียนของแต่ละวารสารจากหัวข้อ “Guide for authors” ซึ่งส่วนประกอบของบทความวิจัยทั่วไป มีดังนี้

1. ชื่อเรื่อง ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
2. ชื่อผู้วิจัย ให้ระบุชื่อเต็ม – นามสกุลเต็ม ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ รวมทั้งระบุหลักสูตรสาขาวิชา หน่วยงาน หรือสถาบันที่สังกัด หมายเลขโทรศัพท์/โทรสาร และE-mail address ที่สามารถติดต่อได้
3. บทคัดย่อ ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ควรศึกษาว่าบทคัดย่อให้เขียนได้ทั้งหมดกี่คำ โดยทั่วไปความยาวไม่เกิน อย่างละ 250 คำ หรือ 10 บรรทัด โดยมีเฉพาะสาระสำคัญ ครบถ้วน ตรงประเด็น สั้นแต่กระชับ บทคัดย่อควรประกอบด้วย
 - 3.1 จุดประสงค์การวิจัย
 - 3.2 ตัวแปร/ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
 - 3.3 เครื่องมือการวิจัย
 - 3.4 วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล
 - 3.5 วิธีการ/สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
 - 3.6 ผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ (ควรแยกอีกหน้าหนึ่งย่อหน้า)

4. คำสำคัญ ให้ระบุคำสำคัญที่เหมาะสมสำหรับการนำไปใช้เป็นคำค้นในระบบฐานข้อมูลให้ระบุทั้งคำในภาษาไทยและภาษาอังกฤษใส่ไว้ท้ายบทคัดย่อของแต่ละภาษาอย่างละไม่เกิน 5 คำ

5. บทนำ(Introduction)อธิบายภูมิหลังที่มา ความสำคัญของปัญหาและเหตุผล(Background/ Significance and Rationale) ที่นำไปสู่การศึกษาวิจัย หรือการปรับปรุง พัฒนา ให้ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่จะก่อให้เกิดประโยชน์ อะไรบ้าง และผู้ได้รับประโยชน์คือใคร มีแนวคิดอย่างไร ในการแก้ปัญหา หรือพัฒนาปรับปรุงแก้ไข และแนวคิดดังกล่าวได้มาอย่างไร (อาจได้มาจากการศึกษาเอกสาร หรือจาก ประสบการณ์ตรงที่ได้จากการสังเกต การสัมภาษณ์ เป็นต้น) พร้อมระบุแหล่งอ้างอิงที่น่าเชื่อถือและตรวจสอบได้

6. วัตถุประสงค์ของการวิจัย ระบุว่าต้องการทำอะไร กับใคร และจุดหมายปลายทางหรือผลลัพธ์สุดท้ายที่ผู้วิจัยต้องการคืออะไร

7. ขอบเขตของการวิจัย ให้ระบุทั้งขอบเขตด้านเนื้อหา และด้านประชากร/กลุ่มเป้าหมาย/ผู้ให้ข้อมูลหลัก/ตัวแปรที่ศึกษา (อย่างไรอย่างหนึ่ง)

9. วิธีดำเนินการวิจัยและระเบียบวิธีวิจัย

9.1 บอกชนิดหรือประเภทการวิจัย

9.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (รวมทั้งการได้มาของกลุ่มตัวอย่าง)

9.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย พร้อมวิธีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

9.4 วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

9.5 การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ (สำหรับข้อมูลเชิงปริมาณ)

10.ผลการวิจัย (Results) เสนอผลการวิจัยอย่างชัดเจน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ถ้าเป็นข้อมูลเชิงปริมาณที่มีตัวเลขหรือตัวแปรจำนวนมาก ควรนำเสนอด้วยตารางหรือแผนภูมิ ทั้งนี้ไม่ควรเกิน 3 ตาราง โดยมีการแปลความหมายและวิเคราะห์ผลที่ค้นพบร่วมด้วย

11.การอภิปรายผล หรือการวิจารณ์และสรุป (Discussions)เป็นการชี้แจงผลการวิจัยว่าตรงกับวัตถุประสงค์ / สมมติฐานการวิจัย สอดคล้อง หรือขัดแย้งกับหลักทฤษฎี หรือผลการวิจัยของผู้อื่นที่มีอยู่ก่อนหรือไม่ การที่ผลการวิจัยออกมาเป็นเช่นนั้นเพราะเหตุใด

12.ข้อเสนอแนะ ให้ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์และให้แนวทางสำหรับการวิจัยต่อไป

13.บรรณานุกรม (References) ควรระบุรายการแหล่งข้อมูลในการอ้างอิงเนื้อหา (cite index) และการอ้างอิงท้ายเล่ม (reference) โดยเลือกแหล่งข้อมูลที่สำคัญซึ่งใช้อ้างอิงบ่อยจำนวน 5-10 รายการ ตามรูปแบบของแหล่งเผยแพร่ นั้น ๆ กำหนด

การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยในวารสารระดับชาติและนานาชาติ

ขั้นตอนการเตรียมบทความวิจัย (manuscript) เพื่อตีพิมพ์ในวารสาร

- 1.วางแผนเตรียมการเรื่องตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยในวารสารไว้ล่วงหน้าตั้งแต่วางแผนทำวิจัย และศึกษาข้อมูลวารสารที่สนใจ เป็นวารสารที่ได้รับการรับรองในระดับใด ตรงตามเกณฑ์ที่ต้องการหรือไม่ หัวข้อเรื่องที่ทำวิจัยและระเบียบวิธีวิจัยสอดคล้องกับแนวทางของวารสารที่ต้องการหรือไม่ การสมัครตีพิมพ์ในวารสารจะต้องใช้งบประมาณเท่าไร ค่าสมัครเป็นสมาชิกของวารสารเท่าไร เพื่อวางแผนของงบประมาณไว้ล่วงหน้า
- 2.เมื่อดำเนินการวิจัยแล้วเสร็จควรเตรียมบทความเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ตามแนวทางที่วารสารที่ต้องการตีพิมพ์กำหนด ซึ่งควรปฏิบัติตามข้อกำหนดอย่างเคร่งครัดเพราะมีผลต่อการพิจารณาตอบรับการตีพิมพ์
- 3.เขียนบทความวิจัยให้มีความต่อเนื่องเชื่อมโยงกันทั้งเรื่อง และเน้นสาระสำคัญที่โดดเด่นที่ต้องการเสนอให้ผู้อ่านทราบ

4.อ่านบททวนตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ระเบียบวิธีวิจัย การเขียนอ้างอิง และบรรณานุกรมตามระบบที่วารสารกำหนด หรือให้ผู้อื่นทั้งในและนอกสาขาอ่านเพื่อตรวจสอบเนื้อหาและภาษาที่ใช้ในงานวิจัยก่อนส่งรายงานการวิจัย

5.ส่งบทความไปตีพิมพ์เผยแพร่ และมีการติดตามผลจากบรรณาธิการของวารสารเป็นระยะ ๆ ถ้ามีการแก้ไข บรรณาธิการของวารสารจะส่งต้นฉบับกลับมา ผู้เขียนควรรีบดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ (reviewer) ของวารสาร และส่งตามเวลาที่วารสารกำหนด และติดตามผลการตอบกลับ ซึ่งอาจจะมีการส่งกลับมาให้แก้ไขอีกครั้ง ทั้งนี้ผู้เขียนจะต้องให้กำลังใจตนเองในการแก้ไขเพื่อให้ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการที่ได้รับการรับรอง แม้ว่าบทความจะถูกปฏิเสธ แต่มีความเป็นไปได้ที่จะได้รับการตอบรับจากวารสารอื่น ๆ เมื่อบทความได้รับการแก้ไขปรับปรุงแล้ว

วิธีการส่งบทความ ควรศึกษาวิธีการส่งบทความ เช่น ส่งข้อมูลเป็นไฟล์ทั้งหมดผ่านอีเมล หรือส่งในระบบออนไลน์ (Submit Online) และส่งไฟล์รูปผู้ทำวิจัย และภาพกิจกรรมจากการวิจัยพร้อมคำบรรยายใต้ภาพเป็นภาคผนวกเพิ่ม (ถ้ามี)

การเลือกแหล่งตีพิมพ์เผยแพร่

1. ควรเลือกวารสารในสาขาที่ตรงกับสาขาที่ดำเนินงานวิจัย และลองค้นหาบทความที่มีลักษณะใกล้เคียงกับบทความของนักวิจัยที่จะขอตีพิมพ์ เพื่อนำมาพิจารณาแนวทางเกี่ยวกับวิธีการเขียนรูปแบบการนำเสนอเนื้อหา รูป กราฟ ตาราง เพื่อสร้างความมั่นใจในการส่งผลงานตีพิมพ์และพิจารณาโอกาสการตอบรับของวารสาร
2. ควรเลือกวารสารที่ได้รับการยอมรับในระดับชาติหรือนานาชาติ ซึ่งสามารถพิจารณาจากองค์กรหรือสถาบันที่เป็นผู้จัดทำวารสาร กรณีที่ต้องการนำบทความตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับชาติและนานาชาติ สามารถศึกษารายชื่อวารสารวิชาการที่ได้รับการยอมรับจากฐานข้อมูล ICT

การเตรียมนำเสนอผลงานวิจัยด้วยปากเปล่า (Oral Presentation)

การเตรียมนำเสนอผลงานวิจัยด้วยปากเปล่า (Oral Presentation)

นักวิจัยที่มีผลงานวิจัยที่ทำแล้วเสร็จควรแสวงหาเวทีในการนำเสนอผลงานทั้งในระดับชาติและนานาชาติโดยมีขั้นตอนการเตรียมความพร้อม ดังนี้

1. ค้นหาเวทีการประชุมวิชาการที่จะนำเสนอผลงานวิจัยให้สอดคล้องกับเรื่องที่ทำวิจัย ทั้งในระดับชาติและนานาชาติ เช่น จากจดหมายประชาสัมพันธ์ การประชาสัมพันธ์ในเครือข่ายคอมพิวเตอร์
2. สมัครลงทะเบียนไปนำเสนอผลงาน โดยระบุวิธีการนำเสนอด้วยปากเปล่า โดยศึกษาวิธีการลงทะเบียนให้ละเอียด เช่น ลงทะเบียนด้วยจดหมายราชการ โทรสาร ทาง e-mail การจ่ายค่าลงทะเบียน และต้องการให้ส่งเอกสารประกอบการสมัครอะไรบ้าง การนำเสนอระดับนานาชาติสามารถศึกษาข้อมูลได้จาก Call for Abstract โดยอ่านวิธีการและข้อกำหนดในการกรอกข้อมูลให้เข้าใจและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด เช่น การใช้คำขึ้นต้นด้วยอักษรตัวใหญ่ เป็นต้น เนื่องจากมีผลต่อการรับลงทะเบียน

การนำเสนอผลงานวิจัยด้วยโปสเตอร์ (Poster Presentation)

วางแผนเตรียมการเรื่องการจัดทำโปสเตอร์ไว้ล่วงหน้า และศึกษาระเบียบค่าจัดทำโปสเตอร์ตั้งแต่วางแผนทำวิจัย เพื่อจัดเตรียมงบประมาณในการ ทำโปสเตอร์ไว้ล่วงหน้าก่อนเสนอโครงการวิจัยเพื่อขอรับทุนสนับสนุนการวิจัย ค้นหาเวทีการจัดประชุมวิชาการเช่นเดียวกับการนำเสนอแบบปากเปล่า เมื่อได้รับการตอบรับแล้ว ควรศึกษารายละเอียดของโปสเตอร์เกี่ยวกับขนาดของโปสเตอร์ กว้าง x ยาว เท่าไร ติดตั้งในแนวตั้งหรือแนวนอน ใช้ติดตั้งบนพื้นที่แบบใด รวมทั้งชนิดของวัสดุในการติด เช่น เจาะมุมใส่ห่วง หรือติดด้วยเทปกาว หรืออุปกรณ์แขวน ออกแบบโปสเตอร์ ให้ครอบคลุมเนื้อหาการวิจัยที่สำคัญ เหมาะสมกับขนาดของโปสเตอร์ เพื่อมิให้ตัวอักษรเล็กเกินไป เลือกใช้สีที่เหมาะสมดึงดูดความสนใจ อ่านได้ชัดเจนในระยะ 1 เมตร ใช้ภาษาที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย มีการนำเสนอด้วยรูปภาพ กราฟ หรือตาราง โดยเลือกเฉพาะข้อมูลที่สำคัญ และโดดเด่น

เลือกใช้วัสดุในการทำโปสเตอร์ที่เหมาะสม สวยงาม คงทน ไม่มันวาวหรือมีแสงสะท้อน สามารถพกพาในระหว่างการเดินทางได้สะดวกไม่ชำรุดเสียหายง่าย

วางแผนเรื่องการอธิบายให้เข้าใจง่ายเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะการนำเสนอในต่างประเทศควรเตรียมเรื่องภาษาที่ใช้ในการสื่อสารให้เข้าใจง่ายชัดเจน และเตรียมตอบคำถาม โดยทดลองให้ผู้อื่นช่วยอ่านและตั้งคำถามเพื่อเป็นการเตรียมหาคำตอบล่วงหน้า ลดอาการตื่นเต้น

ศึกษาเรื่องเวลา และสถานที่ ที่ผู้จัดการประชุมกำหนดให้ติดตั้งโปสเตอร์ล่วงหน้า

อ้างอิง

1.<http://www.mct.rmutt.ac.th/about#policy>

2.<http://www.mct.rmutt.ac.th/km/?p=745>

3.http://www.pckpb.ac.th/main/index.php?option=com_content&view=article&id=188:201

4-07-29-09-44-07&catid=42:2012-07-19-08-27-43&Itemid=188